

Borer II: Still Sorting It All Out

כי אתא רב דימי
אמר שבתא דרב ביבי הואי ואיקלעו רבי
אמי ור' אמי שדא קמייהו כלכלה דפירי
ולא ידענא אי משום דסבר אוכל מתוך
פסולת אסור אי משום עין יפה הוא דמכוין

Source 1: גמרא שבת דף ע"ד עמוד א'

ושדא קמייסו. ולא רעה לבזר
האוכל מתוך העליון ולתת לפני כל אחד ואחד אלא שטחן והס
טעמים ואוכלים ובשטוח זה גפרש האוכל מאלו:

וְרַבִּי יְדַעְנָא אִי מִשּׁוּם דְקָסְבֵר אוכל מתוך פסולת אסור.

פ' לא ידענא מה שלא ציררס חללה קודם שהביאם לפניו אבל אין לפרש מה שלא ציררס בשעה שהביא לפניו דה"ל מ"ל קאמר
אי משום דקסבר אוכל מתוך פסולת אסור דהא לכ"ע שריגין אוכל מתוך פסולת לאלתר:

הִלְבוֹת שֶׁבֶת סִימָן שִׁימ

Source 2: שולחן ערוך ש"ט

טז במים שיש בהם תולעים מתר לשותתן (נט) על-ידי (יע) מפה
בשבת, (ס) דלא שניף בורר ומשמר (סא) *אֵלָא בַמִּתְקֵן הָעֵינָן קָדָם אֲכִילָה או שתיה, אכל אם
בשעת שתיה מעפב את הפסלת שלא יבגס לתוף פיו אין זה מעין מלאכה ומתר: יז (כ) *המחבץ
(סב) (פרוש, שמוציא החמאה מן החלב), (סג) תולדת בורר הוא. ו

משנה ברורה

(סא) אלא במתקן וכו'. ועל-כן פשוטל זבוב או דבר אחר במאכל ומשקה (נד) לא יסיר הזבוב בין ביד בין בקלי, דהוי בורר פסלת
מאכל, אלא יקח קצת גם מהמאכל או המשקה עמו ויזרק: יז (סב) פרוש, שמוציא וכו'. וכן (נח) הלוקח חלב ונותן בו קבה או שאר
מיני חמוץ כדי לחבצו, (נו) או העושה כמין כלי גמי ונותן הקום בתוכו ומי החלב נוטפין, כל זה בכלל מחבץ שהוא תולדה דבורר, ואסור
אפלו על-ידי אינו-יהודי, (נז) וכן הקולט שמן הצף על-פני החלב [שקורין סמעטענ"ע], גם זה הוא בכלל בורר, על-כן יזהר ששפיע סמוך לחלב
יעים קצת עם החלב ואז שרי, וכמו שכתוב סעיף יד, והוא הדין להפוך, שיטל קצת מן החלב עם השמן הזה [אכל (נח) לקח השמן
בצמצום אסור אפלו דעתו לאכל לאלתר, שהרי הוא לוקח בכרו]. וכל זה דוקא כשצריך לאכל (נט) בשבת, דאם לא-כן הוי כמכין משבת
לחל.

(יג) ט"י מפס כו'. עמ"ס מהו כס"כ ס"ח מטנין מניח סירות ועג"ש נסי' תק"ז דלהראב"ד

יש אסור כשנוטלים זכוכים לכוס שלא יולא הזכוכים לנדן מן הסוס דהו"ל כבורר פסולת אלא יקח מן המשקה קצת עממס וע"ש:

15. It is extremely interesting to note that the long-established custom of eating "gefilte" (stuffed) fish on Shabbath avoids all of the problems and doubts mentioned in the last few paragraphs, and bears witness to the spirit of sanctity which permeates even the most mundane features in the day-to-day life of the Jewish people.

שמירת שבת כהלכתה

טז. עם כל אלה, בואו ונחזיק טובה לישראל עם קדושים שהנהיגו לאכול בשבת דגים ממולאים, לצאת מידי כל הספקות והחששות (כט).

טז. האוכל אבטיה, מכניס לתוך הפה את החתיכה על גרעיניה ומוציא את הגרעינים מן הפה, ואין בזה חשש איסור ברירה (ל). אינו רוצה לעשות כן, ינער את פרוסת האבטיה על מנת להסיר את הגרעינים בדרך זו, והוא שיעשה כן סמוך לאכילה (לא). ובאשר לגרעינים שנשארו דבוקים בפרי, הנוהג להקל ולהוציאם מבשר האבטיה, יש לו על מי לסמוך, והוא שיעשה כן סמוך לאכילתו (לב). ולענין הסרת קליפת האבטיה, ראה להלן סעיף לד; ולענין מלון (מ' צרויה) — ראה להלן סעיף לג.

16. a. Putting a piece of watermelon, containing seeds, into one's mouth and afterwards removing the seeds from one's mouth in no way involves an infringement of the prohibition against selection.

b. 1) If one does not wish to do this, one may shake the seeds off the slice of watermelon, as long as this is done immediately before eating it.

2) Those who are accustomed to remove the remainder of the seeds which are still attached to the watermelon have halachic authority to support them, provided, once more, that this is done immediately before eating it.

**REMOVAL OF PEELS, SHELLS
AND OTHER WASTE MATERIAL**

הסרת "קליפה"

- כט. מותר לקלוף את הקליפה של פירות, ירקות, ביצים וכדו' באופן המבואר להלן, וזאת משום שאי אפשר להגיע לאוכל זה באופן אחר, ודרך אכילתם בכך (עז).
- ל. קליפה הראויה לאכילה, ורוב בני אדם אוכלים אותה (עח). כגון הקליפה של עגבניה, או של תפוח עץ (במקום שרוב בני אדם אוכלים אותה), אפרסק ואגס, מהמינים שרוב בני אדם אוכלים עם קליפתם*, העור של דג*, וכן העור של עוף**, כל אלה מותר להסירם בשבת (עט). ומותר להסיר את הקליפה אפילו בכלי המיוחד לכך (מקלף) (פ), ואפילו לקלוף ולהניח את המקולף עד לאחר זמן, כלומר לסעודה אחרת באותו היום, מותר (פא).
- יש המחמירים לומר, שגם אם הקליפה ראויה לאכילה ורוב בני אדם אוכלים אותה, גם כן יש להסירה רק סמוך לסעודה ולא ישתמש לצורך הקילוף בכלי המיוחד לכך, וכמבואר להלן בסעיף לא (בב).
- לא. קליפה שאינה נאכלת לרוב בני אדם, מותר להסירה רק ביד או בכלי שאינו מיוחד לכך (דפ). ובתנאי שיעשה זאת רק סמוך לסעודתו (פה). ועיין להלן סעיף סב.
- לפיכך מותר לקלוף סמוך לסעודה ביצים*, בצלים, תפוחי אדמה (פו), בננות וכן נקניק* (פז) אפילו בסכין, אך לא בכלי המיוחד לכך, ומותר להסיר הקליפה שבאגוזי אדמה (פח), וראה להלן סעיף לח.
- ומותר להסיר את תוית המאפיה המודבקת על ככר הלחם או על החלה, ויזהר להסיר (פט) עמה מעט מן המאפה, כדי שלא לפגוע באותיות המודפסות שבה (צ). וראה סוף סעיף כב.
29. The peel or shell may be removed from fruits, vegetables, eggs and so forth, in the manner which will be described below, since
- it is impossible otherwise to reach the food which one intends to eat and
  - it is part and parcel of the normal process of eating them.
30. a. A peel or skin which is edible and which is in fact eaten by most people may be removed from food on Shabbath,
- even with a specially designed peeler and
  - even if one's intention is not to eat the food right away, but to leave it for a meal later on during the same Shabbath.
- b. Examples are the peel of apples, tomatoes, pears and peaches— which most people are accustomed to eat with their peel—as well as the skin of many varieties of fish and poultry.
- c. Whether or not a particular skin or peel is usually eaten is a fact to be ascertained in each locality, but this can sometimes be a difficult question to answer (as in the cases of fish skin, cucumber peel and the white, interior skin under the peel of a citrus fruit).
- d. There is a more stringent view, according to which even edible peels or skins should be removed only immediately before the meal and then not with an instrument specifically designed for that purpose, as in the case of inedible peels or skins, discussed in paragraph 31 below.
- e. With regard to poultry, one should be careful not to remove the remains of any feathers from the skin, even if the bird is cooked, since this may come within the group of prohibitions falling under the general heading of "shearing."
31. a. Shells, peels, and skins which most people do not normally eat may be removed on Shabbath, but
- not with an instrument specially made for that purpose and
  - only immediately prior to the meal.
- b. Examples are eggshells, the skins or peels of onions, potatoes, bananas and sausages, and peanut (ground nut) shells. (Concerning nuts in general, see paragraph 38 below.)
- c. A knife is not regarded as an instrument specially made for peeling.
- d. It is permissible to remove a bakery label or sticker from a loaf of bread, but care should be taken to remove it together with some of the crust, so as not to tear into any of the lettering printed on it.

